

Valsts ieņēmumu dienests

Informatīvais materiāls

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no jūrnieku, kuri nodarbināti uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, 2017.gadā gūtajiem ienākumiem

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Par taksācijas gada mēnesi, kurā persona ir nodarbināta uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, minētās personas ienākumi, par kuriem maksājams algas nodoklis, ir uz darba attiecību pamata gūtā ienākuma daļa šādā apmērā:

- virsniekiem – Ministru kabineta noteikto 2,5 mēnešu minimālo darba algu apmērā (2017.gadā – 950 *euro*);
- pārējam personālam – Ministru kabineta noteikto 1,5 mēnešu minimālo darba algu apmērā (2017.gadā – 570 *euro*).

Mēneša minimālo darba algu nosaka Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumi Nr.656 “Noteikumi par minimālo mēneša darba algas apmēru normāla darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu”, un 2017.gadā mēneša minimālā darba alga bija 380 *euro*.

Jūrnieku, kuri nodarbināti uz starptautiskos pārvadājumos izmantojamiem kuģiem, ienākumiem ir piemērojami:

- attaisnotie izdevumi;
- gada diferencētais neapliekamais minimums;
- nodokļa atvieglojumi.

Ja personu nodarbina darba devējs, kurš ir Latvijas Republikas rezidents un kura pienākums ir ieturēt iedzīvotāju ienākuma nodokli izmaksas vietā, nodokļa maksātājam gada ienākumu deklarācija obligāti nav jāiesniedz.

Savukārt, ja personu nodarbina darba devējs, kurš nav Latvijas Republikas rezidents un kura pienākums nav ieturēt iedzīvotāju ienākuma nodokli izmaksas vietā, nodokļa maksātājam līdz 2018.gada 1.jūnijam Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) ir jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis budžetā jāiemaksā līdz 2018.gada 18.jūnijam. Ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 640 *euro*, to var iemaksāt budžetā trijās reizēs – līdz 18.jūnijam, 16.jūlijam un 16.augustam, iemaksājot katru reizi trešo daļu no šīs summas.

Nodokļa maksātājam (jūrniekam), kurš guvis ienākumus ārvalstīs un nav guvis citus ar nodokli apliekamus ienākumus Latvijā, ir jāaizpilda gada ienākumu deklarācijas D2¹ pielikums “Fiziskās personas (jūrnieka), kas ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, ārvalstīs gūtie ienākumi”.

Deklarācija, ja ienākumi ir gūti tikai ārvalstīs, ir aizpildāma šādi:

1. Deklarācijas D2¹ pielikumā norāda:

1.1. 1.ailē “Personas (jūrnieka), kas ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, ienākumu gūšanas vieta” norāda valsti, kurā gūti ienākumi (tas ir, valsti, ar kuras karogu kuģis kuģo), kā arī informāciju (darba devēja juridisko nosaukumu un adresi) par ienākuma izmaksātāju;

1.2. 2.ailē “Bruto ieņēmumi” norāda naudas izteiksmē (pārrēķinātus *euro*) visus taksācijas gadā gūtos ienākumus, ko guvis nodokļa maksātājs, strādājot uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa;

1.3. 3.ailē “Ienākumu gūšanas periods” norāda mēnešus (arī nepilnos mēnešus), kuros persona ir bijusi nodarbināta uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa. Ja nodokļa maksātājs taksācijas gadā ir bijis nodarbināts vairākus periodus (ar pārtraukumiem), par katru nodarbinātības periodu aizpilda atsevišķu rindu;

1.4. 4.ailē “Mēneša minimālajai darba algai piemērojamais koeficients” norāda mēneša minimālajai darba algai piemērojamo koeficientu: virsniekiem – 2,5, pārējam personālam – 1,5;

1.5. 5.ailē “Nodarbinātības periodā ar nodokli apliekamais ienākums” norāda nodokļa maksātāja konkrētajā nodarbinātības periodā gūto ienākuma daļu, kas atbilst likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta ceturtajā daļā noteiktajām normām virsniekiem (2016.gadā – 925 *euro*, 2017.gadā – 950 *euro*) vai pārējam personālam (2016.gadā – 555 *euro*, 2017.gadā – 570 *euro*) (noteiktā norma reizināta ar nodarbinātības periodu, kas izteikts mēnešos un dienās). Ja nostrādāts nepilns mēnesis, vienas dienas normu aprēķina, mēneša normu dalot ar kalendāra dienu skaitu mēnesī;

1.6. 6.ailē “Aprēķinātais nodoklis” norāda nodokli, kuru aprēķina, 5.ailē noteikto apliekamo ienākumu reizinot ar nodokļa likmi (2017.gadā – 23 %);

1.7. 7.ailē “Ārvalstī samaksātais nodoklis” aizpilda, ja no darbinieka ienākuma ir ieturēts (samaksāts) nodoklis ārvalstī. Norāda ārvalstī samaksātā nodokļa daļu atbilstoši ienākumam, no kura tiek aprēķināts nodoklis Latvijā. Ja nodoklis ārvalstī nav ieturēts (samaksāts), 7.ailē neaizpilda. Ārvalstīs samaksātais nodoklis nedrīkst pārsniegt nodokli, kas no konkrētā ienākuma būtu maksājams Latvijā, piemērojot 23 % likmi.

2. Deklarācijā (D) norāda:

2.1. 2.rindā “Apliekamie ienākumi: ārvalstīs gūtie ienākumi” norāda deklarācijas D2¹ pielikuma 5.ailes “Nodarbinātības periodā ar nodokli apliekamais ienākums” rindā “Kopā” norādīto summu;

2.2. 20.rindā “Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis” norāda deklarācijas D2¹ pielikuma 7.ailē norādīto summu.

Ja fizisko personu (jūrnieku) nodarbina citas valsts komersants uz Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrēta kuģa (piemēram, Norvēģijas) un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli, ieturētais (samaksātais) iedzīvotāju ienākuma nodoklis ārvalstī tiek ņemts vērā proporcionāli, piemērojot ārvalstī ieturētajam (samaksātajam) nodoklim piemēroto procentu likmi.

Piemērs proporcijas aprēķināšanai:

Latvijas rezidents laika periodā no 2017.gada 1.oktobra līdz 2017.gada 30.novembrim saņēma 8000 *euro* par matroža pienākumu pildīšanu uz Norvēģijas Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrēta kuģa. Par šo periodu Norvēģijā tika samaksāts nodoklis 1000 *euro*.

Nosakot Latvijas budžetā maksājamo iedzīvotāju ienākuma nodokļa summu, drīkst atskaitīt tikai tādu tā daļu, kas atbilst ienākumam, no kura aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis Latvijā. Attiecīgi Latvijā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamais objekts ir 1140 *euro* (380 *euro* x 2 x 1,5), tad drīkst atskaitīt tikai tādu ārvalstī samaksāto nodokļu daļu, kas proporcionāli atbilst Latvijā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamam ienākumam

(1140 *euro* : 8000 *euro* = 0,14), konkrētajā gadījumā 140 *euro* (1000 *euro* x 14 %).

Deklarācijas D2¹ pielikumā norāda:

- 1.ailē “Personas (jūrnieka), kas ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, ienākumu gūšanas vieta” – Norvēģija;

- 2.ailē “Bruto ieņēmumi” – 8000 *euro*;

- 3.ailē “Ienākumu gūšanas periods” – 01.10.2017.–30.11.2017.;

- 4.ailē “Mēneša minimālajai darba algai piemērojamais koeficients” – 1,5;

- 5.ailē “Nodarbinātības periodā ar nodokli apliekamais ienākums” – 1140 *euro*;

- 6.ailē “Aprēķinātais nodoklis” – 262,20 *euro*;

- 7.ailē “Ārvalstī samaksātais nodoklis” – 140 *euro*.

Deklarācijā (D) norāda:

- 2.rindā “Apliekamie ienākumi: ārvalstīs gūtie ienākumi” – 1140 *euro*;

- 20.rindā “Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis” – 140 *euro*.

Piemērā minētajā situācijā budžetā maksājamais nodoklis – 122,20 *euro* (262,20 *euro* – 140 *euro*).

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – sociālās iemaksas) no jūrnieku, kurus nodarbina Latvijas komersants, ienākumiem veic darba devējs vispārējā kārtībā, 10,50 % sociālo iemaksu darba ņēmēja daļu ieturot no algas daļas un 23,59 % sociālo iemaksu veicot no saviem līdzekļiem.

Ja fizisko personu nodarbina uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, kurš kuģo ar Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas karogu, sociālās iemaksas Latvijā netiek veiktas, jo jūrnieki ir sociāli apdrošināmi valstī, ar kuras karogu kuģo kuģis.

Ja fizisko personu nodarbina Norvēģijas komersants uz Norvēģijas Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrētiem kuģiem, sociālās iemaksas veic pats jūrnieks – darba ņēmējs – kārtībā, kāda noteikta iekšzemes darba ņēmējam, kuru nodarbina darba devējs – ārvalstnieks.

Latvijas kompetentā institūcija sociālā nodrošinājuma jomā ir Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (turpmāk – VSAA).

VSAA, saņemot iesniegumu no Norvēģijas kuģa īpašnieka, viņa vietējā pārstāvja vai jūrnieka, izdod sertifikātu, kurā noteikts, ka uz attiecīgo personu turpina attiekties Latvijas sociālās drošības normatīvie akti, un laika periods, kurā minētie normatīvie akti tiks piemēroti. Vienu šī sertifikāta kopiju VSAA nosūta darba ņēmējam, otru – darba devējam.

Sociālās iemaksas Latvijā var veikt darba devējs vai arī šo pienākumu var pildīt pats jūrnieks, ja viņš un darba devējs ir savstarpēji vienojušies. Lai veiktu sociālās iemaksas, darba devējam vai jūrniekam ir jāreģistrējas kā sociālo iemaksu veicējam Latvijā.

Citas dalībvalsts darba devējs ar personu, kurai piemēro Latvijas Republikas normatīvos aktus, var vienoties, vai persona veiks sociālās iemaksas pati vai ar darba devēja starpniecību. Par vienošanos citas dalībvalsts darba devējs informē VID. Ja sociālās iemaksas veic darba devējs, tas reģistrējas VID kā sociālo iemaksu veicējs, iesniedzot informāciju, kurā norādīts darba devēja nosaukums, reģistrācijas numurs (citā dalībvalstī) un juridiskā adrese.

Ja jūrniekam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu ir piemērojami Latvijas Republikas tiesību akti – ir izsniegts A1 sertifikāts un persona ir vienojusies, ka sociālās iemaksas veiks pati, darba ņēmējs tās veic iekšzemes darba ņēmēja pie darba devēja – ārvalstnieka – statusā.

Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka – 10 dienu laikā pēc līguma noslēgšanas reģistrējas kā nodokļu maksātājs VID (uzrādot personu apliecinošu dokumentu un noslēgto līgumu).

Iekšzemes darba ņēmēja pie darba devēja – ārvalstnieka – sociālo iemaksu likme 2017.gadā vispārējā gadījumā ir 34,09 %.

Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka – sociālās iemaksas veic un iesniedz ziņojumus par veiktajām iemaksām līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15.datumam, t.i., līdz 15.aprīlim, 15.jūlijam, 15.oktobrim un 15.janvārim.

Ziņojuma veidlapa ir pieejama internetā VID tīmekļa vietnē sadaļā “Nodokļi” – “Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas” – “Veidlapas un iesniegumi” – [“Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī \(veidlapu var izmantot visi darba devēji\)”](#).

2018.gada 24.janvārī

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde